

Yttrande över remiss avseende Riksintresseutredningen betänkande Planering och beslut för hållbar utveckling (SOU 2015:99)

Riksintresseutredningen föreslår att en bestämmelse införs i 3 kap. Miljöbalken om att överväganden om användning av mark- och vattenområden ska göras utifrån en helhetssyn som främjar att mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhälls-ekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas. Nyköpings kommun ser positivt på detta förslag.

Ett annat förslag är att "*områden av väsentligt allmänt intresse*" införs som ett nytt begrepp som kan användas för att synliggöra och stärka viktiga intressen, utan att dessa får samma status som riksintressen. Sådana områden kan anges av ansvariga myndigheter, länsstyrelser och kommuner. En del av nuvarande riksintresseområden skulle istället kunna anges som områden av väsentligt allmänt intresse. Att införa ytterligare en kategori/begrepp riskerar att krångla till systemet ytterligare. Istället förespråkar Nyköpings kommun att det görs en grundläggande översyn av gällande riksintresseområden i samarbete med kommunerna. Bara områden som är verkligt unika i ett nationellt perspektiv ska få anges som riksintressen. Övriga områden bör strykas helt eller klassificeras om till allmänna intressen. På så sätt ökar tydligheten och det blir lättare för kommunerna att planera bland annat för det stora antal nya bostäder som kommer att behövas i framtidens Sverige.

Nyköpings kommun tillstyrker förslaget att bostadsförsörjningen inte ska utgöra ett riksintresse. Med tillräckligt tydliga och definierade värden för riksintressen och en aktiv diskussion med staten inom översiktsplanarbetet kan behovet av bostadsbyggande ändå tillgodoses.

Bostadsförsörjningen föreslås kunna räknas som ett *väsentligt allmänt intresse* inom vissa geografiska områden. Som tidigare nämnts avstyrker kommunen att begreppet "*områden av väsentligt allmänt intresse*" införs. Kommunen ser dock positivt på förslaget med en ventil som ger regeringen

eller länsstyrelserna möjlighet att besluta om att bostadsförsörjningen kan få företräde framför ett riksintresse. Dock bör man vara observant på att det finns en uppenbar risk att bostadsförsörjningen i stort sett alltid kommer att prioriteras lägre än riksintressen, vilket skulle vara negativt för bostadsförsörjningen.

Utredningen föreslår också att det ska upprättas ett centralt register över riksintresseområdena där det även ska finnas tydliga beskrivningar av vilka värden som ska tillgodoses. Registret ska vara digitalt och förvaltas av Boverket. Kommunen tillstyrker förslaget då det skulle göra det lättare att få en överblick över riksintressen.

Vidare föreslås att bestämmelser införs i PBL om att länsstyrelsen i sitt granskningsyttrande till översiktsplan och detaljplan ska ange om planförslaget innebär att bestämmelserna om brukningsvärd jordbruksmark inte följs och om förslaget inte så långt möjligt tillgodoser ett väsentligt allmänt intresse för dricksvattenförsörjningen. Länsstyrelsen ska överpröva ett beslut om plan och kan upphäva det om planen inte tillgodoser dessa bestämmelser.

Nyköpings kommun står till fullo bakom förslaget när det gäller dricksvattenförsörjningen då detta riskerar att bli en knapp resurs i framtiden. När det gäller jordbruksmark delar kommunen inte utredningens bild fullt ut. Jordbruksmark är en ändlig resurs och det är av vikt att den värnas. Bostadsförsörjning är samtidigt en fråga av väsentlig vikt, där jordbruksmark kan behöva tas i anspråk.

En annan nyhet i utredningen är att regeringen ska fatta beslut om kriterier för områden av riksintresse. Ett område ska räknas som riksintresse om området ur ett långsiktigt hushållningsperspektiv är av stor nationell betydelse och regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har beslutat att området är av riksintresse. Sektorsmyndigheterna bemyndigas att fatta beslut. Beslutet ska föregås av en process som innefattar dialog bland annat med berörd kommun. Regeringen ges möjlighet att pröva myndigheternas förslag under processen. Besluten ska aktualitetsprövas minst en gång varannan mandatperiod eller vid behov.

Nyköpings kommun ställer sig positiv till detta förslag då det gör det tydligt vilka områden som ska betraktas vara av riksintresse. Aktualitetsprövning av alla riksintresseområdena varannan mandatperiod låter dock ambitiöst, en längre tidsperiod för detta arbete bedömer kommunen mer lämpligt både ur resurssynpunkt och utifrån att kommunen anser att riksintressen ska vara av sådan dignitet/art att prövning kan ske mer sällan än varannan mandatperiod. Nyköpings kommun anser vidare att alla beslut om riksintesseområden ska fattas av regeringen. Om beslutsfattandet delegeras till länsstyrelser eller sektorsmyndigheter finns det en risk att alltför stora områden pekas ut

och/eller att helhetsynen går förlorad. Det är viktigt att regeringen i prövning kan göra prioriteringar mellan riksintressen som kolliderar med varandra.

Begreppet påtaglig skada på riksintressen föreslås utgå. Istället föreskrivs det att vid planering av och beslut om användningen av mark- och vattenområden ska särskild hänsyn tas till riksintressen och väsentliga allmänna intressen. Om området är av riksintresse ska det intresset tillgodoses. Om området är av väsentligt allmänt intresse ska det intresset så långt möjligt tillgodoses. Möjligheter till samutnyttjande av ett område för olika ändamål ska prövas i planerings- och beslutsprocessen. Kommunen tillstyrker förslaget att begreppet påtaglig skada på riksintressen ersätts av att riksintressen ska tillgodoses. Som tidigare nämnts avstyrker kommunen att områden av väsentligt allmänt intresse införs.

Länsstyrelsernas roll rörande riksintressena behöver ses över. I nuläget bevakar varje avdelning inom Länsstyrelserna sina intressen men det görs ingen prioritering mellan olika typer av riksintressen och kommunerna får ingen bra vägledning när flera riksintressen går emot varandra. Länsstyrelserna tar inte heller en tillräcklig hänsyn till det stora behovet av bostäder som finns på tillväxtorter.

Urban Granström

Kommunstyrelsens ordförande